

- ²⁷ Гриб О. Олександр Барвінський та Володимир Антонович: до історії взаємин [Електронний ресурс] / О. Гриб. – Режим доступу : <http://www.archive.nbuv.gov.ua.pdf>
- ²⁸ Барвінський О. Спомини з мого життя : частина друга та третя. Т. 2. – С. 362.
- ²⁹ Гриб О. Олександр Барвінський та Володимир Антонович: до історії взаємин [Електронний ресурс] / О. Гриб. – Режим доступу : <http://www.archive.nbuv.gov.ua.pdf>.
- ³⁰ Барвінський О. Спомини з мого життя : частина друга та третя. Т. 2. – С. 383.
- ³¹ Райківський І. Ідея української національної єдності в громадському житті Галичини XIX століття... – С. 307.
- ³² Бернацька Г. Із невідомого листування М. Лисенка з галичанами [Електронний ресурс] / Г. Бернацька. – Режим доступу : <http://www.anthropos.org.ua.pdf>.
- ³³ Райківський І. Ідея української національної єдності в громадському житті Галичини XIX століття... – С. 315.
- ³⁴ Ibid. – С. 512.

В статтє раскрываються взаимосвязи надднепрянских деятелей из братьями Барвинскими в 60–80-х гг. XIX ст. и отображается их влияние на утверждение идеи украинского национального единства (соборности). Особенное внимание автор акцентирует на реализации совместных надднепрянско-галицких проектов – основании “Общества имени Т.Шевченка”, издания “Русской исторической библиотеки”, “Истории Руси”, народовских газет.

Ключевые слова: *взаимоотношения, консолидація, совместные визиты, Галичина, Надднепрянская Украина.*

The article tells about the relationship Dniper figures with Barvinsky brothers in 60–80 s. XX century and their influence on strengthening the idea of Ukrainian national unity (catholicity). Special attention author focused on the implementation of joint Dnieper-Galiciam projects such as the founding of the “Society of Shevchenko” edition “The Rus Historical Library”, “History of the Rus”, the restoration of populist magazines.

Keywords: *relationships, consolidation, mutual visits, Galichina, Dniper Ukraine.*

УДК 94 (477.83. 86)

Марія ДОРОЖИНСЬКА

ДЖЕРЕЛА ДО ВИВЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВАРИСТВА “ПРОСВІТА” У ФОНДАХ ЦЕНТРАЛЬНОГО ДЕРЖАВНОГО ІСТОРИЧНОГО АРХІВУ УКРАЇНИ У ЛЬВОВІ

У статті аналізуються документальні матеріали, що знаходяться у фондах Центрального державного історичного архіву України у м. Львів. Вони стали важливим джерелом для дослідження діяльності культурно-освітнього товариства “Просвіта”, яке відіграло активну роль у формуванні національної свідомості українців краю. У фондах архіву зберігаються матеріали про організаційну, просвітницьку, видавничу працю громадської організації, а також особисті документи окремих членів товариства. Архівні дані дають можливість комплексно дослідити діяльність одного з наймасовіших громадських об’єднань – товариства “Просвіта” впродовж 1868–1914 рр.

Ключові слова: *Центральний державний історичний архів України у м. Львів, товариство “Просвіта”, документи.*

У Центральному державному історичному архіві України у м. Львів (далі – ЦДАЛ України) зберігається чимало документальної спадщини товариства “Просвіта”. Серед джерел знаходимо архів громадської організації, у якому зібрані такі важливі матеріали, як статuti, звіти, постанови, інструкції, повідомлення про відзначення ювілеїв товариства, діяльність його філій і читалень, видавничу працю, а також особові фонди багатьох просвітян, зокрема голів громадського об’єднання, які становлять неабияку цінність для вивчення обраної теми. Ретельне опрацювання джерел, що відклались у фондi 348, дозволяє досліднику вивчити різні

аспекти діяльності культурно-освітньої організації, що є важливим для сучасної історичної науки.

Метою статті є аналіз архівних джерел, що знаходяться у фондах ЦДІА України у Львові і дозволяють простежити за різними аспектами діяльності “Просвіти” впродовж 1868–1914 рр.

Обрана тема в різний час викликала неабияке зацікавлення. Вивчення діяльності товариства “Просвіта” наприкінці ХІХ – на початку ХХ ст. розпочали її члени, зокрема І.Белей¹, К.Левицький², М.Лозинський³, С.Перський⁴. У міжвоєнний період організаційна, просвітня та господарська діяльність товариства стала об’єктом уваги таких українських вчених, як В.Дорошенко⁵, В.Янів⁶ та деяких ін. У радянських час об’єктивних досліджень з даної проблематики не проводили, хіба що можна зустріти короткі відомості про “Просвіту” в окремих енциклопедичних виданнях. По-справжньому оцінили діяльність громадської організації в період державної незалежності. Суттєвим доробком в питанні вивчення різних аспектів праці товариства стали дослідження Р.Гарата⁷, І.Зуляка⁸, Р.Іваничука⁹, Ж.Ковби¹⁰, Г.Сварник¹¹.

Насамперед варто зазначити, що у ЦДІА України у Львові зберігається фонд “Просвіти” (348), де відкрито найбільше матеріалів про діяльність громадської організації впродовж 1868–1914 рр. У ньому знаходимо чимало цікавих та змістовних документів, які дозволяють розширити наше уявлення про працю товариства у довоєнний період. Його доповнюють документи інших фондів цього архіву. Даний фонд налічує 7 691 справу за 1827–1944 рр. і містить статuti “Просвіти” за 1868, 1870, 1891, 1913 рр., інструкції, звіти, інформацію про діяльність і протоколи засідань загальних зборів товариства, особові справи, головні книги реєстрації членів, книгу реєстрації читалень тощо. Крім того, тут зберігається інформація про відзначення ювілеїв “Просвіти”, матеріали про підготовку і проведення конгресів, документи про фінансовий стан, організацію курсів, лекторіїв, театральних, хорових гуртків, облік бібліотечного фонду та його використання¹².

Найважливішими документами, що розкривають організаційні засади діяльності товариства, є його статuti. Цікавим був процес прийняття першого статуту “Просвіти”, який став початковим кроком на шляху до створення нового громадського об’єднання, що, як показав час, стало одним із наймасовіших у Галичині. Серед документів знаходимо також особові фонди багатьох просвітян, які внесли свою лепту у розвиток та діяльність “Просвіти”. Це, зокрема, публікації мемуарного характеру першого голови товариства А.Вахнянина, спогади активних членів громадської організації О.Барвінського, М.Лозинського, О.Огоновського та ін.

Ідея створення “Просвіти” виникла у середовищі молодих народовців. Ініціатором її заснування став отець Степан Качала. На початку 1868 р. було утворено організаційний комітет, розроблено статут товариства й отримано дозвіл влади. 8 грудня того року у Львові відбулися перші загальні збори “Просвіти”. Вартий уваги звіт з першого зібрання товариства, з якого отримуємо інформацію про те, що 8 грудня 1868 р. на з’їзд прибуло 64 делегати, які висунули програму піднесення національного життя через просвітництво. У своїй промові на зборах студент М.Січинський, зокрема, говорив: “Кожній нарід, що хоче добитися самостійності, мусить передусім дбати про те, щоби нижчі верстви суспільності, народні маси піднести до тої степені просвіти, щоби ця народна маса почула себе членом національного організму, відчула своє громадянське і національне достоїнство й дізналася потребу існування нації, як окремішньої народної індивідуальності...”¹³.

Рукописні та друковані статuti громадської організації, що зберігаються у фонді 348, дають можливість досліднику простежити, як громадське об’єднання вдосконалювало організаційні засади своєї діяльності, що згодом дозволило йому перетворитися із звичайного просвітньо-видавничого товариства у найпопулярнішу українську громадську інституцію. Згідно з першим статутом “Просвіта” визначалася як науково-просвітницька організація, яка збирає і видає народні пісні, казки, перекази, “все, що уможлиблює вивчення народу, його історії; а також популярні твори з усіх галузей науки, які відповідали б поняттям народу та його потреб”. Йшлося про те, що мета товариства не просто в “постачанні народіві духовної їжі взагалі”, а в “просвіті його в національній свідомості”¹⁴.

Напрями діяльності громадської організації, викладені в першому статуті, не передбачали залучення до його роботи широких народних мас. Високий щомісячний вступний внесок не сприяв масовому характеру товариства.

Із самого початку своєї діяльності “Просвіта” стала важливим чинником громадсько-політичного життя Галичини, активно боролася за рівноправність української мови, використанню її у школах і в державних установах. Її членами стала майже вся українська інтелігенція краю, переважно вчителі, службовці, священники, студенти. Всі вони розуміли необхідність просвітницької праці серед найширших мас народу¹⁵.

Найбільшим досягненням “Просвіти” першого періоду діяльності стало структурування організації, розширення географії діяльності товариства й видання значної кількості оригінальних і перекладних українських шкільних підручників та популярної літератури.

Це товариство було одноступеневою організацією, але вже за статутом від 26 травня 1870 р. створило другу, найважливішу ланку – повітові виділи та філії на місцях. “Просвіта” могла розповсюджувати свою роботу на райони, де повинні були створюватися самостійні виділи, наділені правами проводити власні збори. Створення нової структури повинно було сприяти залученню нових членів до лав громадської організації¹⁶.

Завдяки закладеній в статуті можливості організувати власні філії та читальні, “Просвіта” невдовзі перетворилася в найбільш значне в регіоні товариство, що охопило своєю діяльністю всі ланки культурного та економічного життя Галичини. Про це свідчить відкриття філій та читалень у віддалених регіонах краю¹⁷.

Нові зміни прийшли із прийняттям третього статуту товариства. Вступні внески для його членів були ліквідовані, а за місячний платіж людина отримувала одне популярне видання “Просвіти”. Із вступом у дію цього статуту громадське об’єднання стає за своєю структурою триступеневою організацією, на місцях працювали філії, почали відкриватися читальні. Вищим контролюючим органом товариства залишалось загальне зібрання, тобто з’їзд делегатів від філій та читалень, яке затверджувало основні напрямки діяльності товариства, вносило зміни до статуту та ін.¹⁸.

1891 р. було затверджено новий статут “Просвіти”, згідно з яким вдалося розвинути активну економічну діяльність товариства. Перед тим цей напрям позначався лише популяризацією в просвітянських виданнях економічних знань, агітацією за створення ощадних кас, сільських крамниць. У цей період товариство організовує торгівлю, створюючи при читальнях крамниці, позичкові каси. Були відкриті сільськогосподарські й торговельні школи та гуртки, видавалася популярна сільськогосподарська література. У 1909 р. товариство провело перший український просвітньо-економічний конгрес, який визначив найважливіші напрямки господарсько-освітньої діяльності “Просвіти”¹⁹. Громадська організація ініціювала створення також бібліотек-читалень, активізувала поштову розсилку книг і часописів у міста і села Галичини, де на той час уже діяли осередки товариства, які називалися філіями²⁰.

У статуті “Просвіти”, затвердженому 1913 р., було записано, що товариство має серед інших цілей “видаване усякого рода книжок, творів, письм, журналів і часописий в мові українській або після потреби іншій, особливо ж творів і письм популярних для сільського і міського люду та їх поширюване”²¹.

Зі звіту громадської організації від 24 грудня 1912 р., що зберігається у фонді ЦДІА України у Львові, дізнаємося, що за 50 років діяльності “Просвіта” видала 348 популярних книжок. Серед них було 88 оповідань, 52 праці – історично-географічного змісту, 42 – економічно-господарського, 28 – на природничу та лікарську тематику, 22 – на юридичну, 31 – на релігійно-моральні теми, 3 – на військову проблематику, 41 збірка вмещувала публікації на різноманітні теми, стільки ж було і календарів²².

З-поміж документів товариства, що відклалися в архіві “Просвіти” знаходимо інформацію й про кількість членів товариства, число яких з кожним роком суттєво збільшувалося. Якщо в 1868 р. їх було 73, 1878 р. – 1277, то у 1899 р. – вже 11 329, а в передвоєнному 1914 р. – 36 489 членів. Так, товариство “Просвіта” стало наймасовішою українською громадською організацією краю²³.

Серед матеріалів фонду є також шість книг протоколів загальних зборів і засідань головного відділу (1868–1923), передані 1990 р. в дар Україні президентом Польщі Лехом Валенсою. У 2005 р. із ЦДІА України у Львові було викрадено ряд одиниць зберігання, у тому числі анкети почесних членів товариства “Просвіта” з фотографіями, проте за сучасними обліковими документами відсутніми зазначено лише п’ять справ, зокрема найдавніша книга реєстрації членів товариства від дня його заснування²⁴.

Суттєву роль у згуртуванні жителів краю відіграла активна театральна-мистецька діяльність “Просвіти”, про яку також збереглися документи у фонді товариства, зокрема про влаштування концертів, народних свят. При читальнях і філіях діяли аматорські театральні гуртки, оркестри, хори. Великою була заслуга товариства у вшануванні творчості Тараса Шевченка в Галичині: організації щорічних роковин з дня його народження, інших ювілейних дат, святкових концертів, вечорів, академій, виданні творів Кобзаря та науково-популярних праць про нього. Станом на 1914 р. “Просвіта” мала майже 1 500 аматорських гуртків, у філіях діяло 746 хорів і 115 оркестрів²⁵.

Чимало документів і матеріалів діяльності товариства містяться також в особових фондах провідних діячів “Просвіти” або в документальних комплексах у складі інших збірок.

Зокрема, велику частину свого життя на просвітянському полі провів знаний в Галичині громадський діяч, педагог і композитор Анатоль Вахнянин. Серед документів його особового фонду (818), що також сформований у ЦДІАЛ України, заслуговують уваги “Спомини з його життя”, де автор залишив нам цікаві згадки про заснування та діяльність товариства, яке він очолював з 8 грудня 1968 р. до 26 травня 1870 р. З документів дізнаємося про те, що А.Вахнянин, будучи редактором часопису “Письмо з Просвіти”, часто друкував власні матеріали про діяльність товариства та філій. Тематика опублікованих ним статей розкриває нам як проблеми, так і досягнення культурно-освітнього громадського об’єднання²⁶.

Маємо в архіві товариства ряд матеріалів, що розкривають його видавничу діяльність, яка складалася з декількох груп видань. Перший – випуск статутів товариства і читалень, адже “Просвіта”, як уже зазначалося, періодично вносила зміни до свого основного документа. Велику групу видань склали підручники для початкових та середніх українських шкіл Галичини. Від 1869 до 1876 р. “Просвіта” випустила 22 підручники загальним тиражем 15,1 тис. примірників. Упродовж 1880–1890-х рр. змінилася тематика видань у бік збільшення випуску художньої літератури. Першу серію під назвою “Руська письменність” “Просвіта” почала видавати в травні 1904 р. Ініціатором видання, автором численних передмов, редактором та укладачем був відомий в краї громадсько-політичний діяч Юліан Романчук.

Утім, книжки серії “Руська письменність” не були доступними для кожної селянської родини. Назріла необхідність у дешевшій і меншій за обсягом серії. Таким потребам цілком відповідали “Просвітні листки”, що почали виходити 1907 р. У перші роки видання цієї серії на 16 сторінках вміщувалося чимало різноманітної інформації, так що книжечка нагадувала газету. Регулярно публікувалися повідомлення у рубриці “Вісті з Просвіти”, де провід товариства інформував про діяльність філій та читалень. Усього у цій серії вийшло друком 60 випусків загальним тиражем 190 450 примірників²⁷.

Отже, у ЦДІАЛ України відкрито чимало документів наймасовішої української громадської організації – культурно-освітнього товариства “Просвіта”. Вони здебільшого зосереджені у фонді 348, де зберігаються матеріали, які дозволяють отримати інформацію про організаційну, просвітньо-виховну та видавничу діяльність громадського об’єднання. Важливими є особисті документи окремих членів товариства, що також зберігаються в архіві і розкривають роботу, як правило, найактивніших членів цієї організації.

Чимало матеріалів з архіву “Просвіти” вже опубліковані, інші – ще чекають свого археографічного опрацювання. Так чи інакше, але в комплексі із періодичними виданнями, публіцистичними працями, мемуарною літературою вони сприяють всебічному дослідженню історії товариства.

¹ Белей І. Двадцять и п’ять лет истории товариства “Просвіта” / І. Белей. – Львів, 1894. – 314 с.

- ² Левицький К. Що має робити “Просвіта” на основі нового статуту / К. Левицький. – Львів : З друкарні Товариства ім. Т. Шевченка, 1913. – 119 с.
- ³ Лозинський М. Сорок літ діяльності “Просвіти” / М. Лозинський. – Львів, 1908. – 378 с.
- ⁴ Перський С. Популярна історія товариства “Просвіта” у Львові / С. Перський. – Львів. – 1932. – 456 с.
- ⁵ Дорошенко В. “Просвіта”, її заснування і праця : короткий історичний нарис з додатком про “Просвіти” в інших країнах. – Філадельфія, 1959. – 102 с.
- ⁶ Янів В. “Просвіта” як вияв соціальних спрямувань українського народу / В. Янів. – Мюнхен : Укр. Вільний Ун-т, 1970. – 184 с.
- ⁷ Гарат Р. Діяльність товариства “Просвіта” в Галичині (1868–1921 рр.) / Р. Гарат, А. Коцур, В. Коцур. – Переяслав-Хмельницький, 2005. – 167 с.
- ⁸ Зуляк І. Видавнича діяльність “Просвіти” (1868–1914 рр.). До 140-річчя з часу заснування товариства : матеріали Міжнар. наук. конф. / І. Зуляк. – Тернопіль : ТНПУ, 2009. – 146 с.
- ⁹ Іваничук Р. Діяльність товариства “Просвіта” в 1868–1914 рр. / Р. Іваничук, А. Середняк, Т. Комаринець. – Львів ; Краків ; Париж : Просвіта, 1993. – 348 с.
- ¹⁰ Ковба Ж. Просвіта – світло, знання, добро і воля українського народу / Ж. Ковба. – Дрогобич, 1993. – 126 с.
- ¹¹ Сварник Г. Архів товариства “Просвіта” : історія формування, сучасний стан / Г. Сварник // Записки Львівської національної наукової бібліотеки імені В. Стефаніка : збірник наукових праць. – 2009. – Вип. 1 (17). – С. 571–600.
- ¹² Сварник Г. Архів товариства “Просвіта” : історія формування, сучасний стан... – С. 592.
- ¹³ Центральний державний історичний архів України у м. Львові (ЦДІАЛ України), ф. 348 Товариство “Просвіта”, оп. 1, спр. 90 а. Звіт з діяльності товариства “Просвіта” від 8 грудня 1868 р., арк. 7.
- ¹⁴ Там само, спр. 3. Статут товариства. 1868 р., арк. 2.
- ¹⁵ Іваничук Р. Діяльність товариства “Просвіта” в 1868–1914 рр. ... – С. 29.
- ¹⁶ ЦДІАЛ України, ф. 348, оп. 1, спр. 3. Статут товариства. 1870 р., арк. 5.
- ¹⁷ Там само, спр. 90. Статут товариства. 1876 р., арк. 2.
- ¹⁸ Там само, спр. 90. Статут товариства. 1891 р., арк. 14.
- ¹⁹ Лозинський М. Сорок літ діяльності “Просвіти”... – С. 156.
- ²⁰ ЦДІАЛ України, ф. 348, оп. 1, спр. 83. Інструкція по складанню тематичних планів щодо роботи інструкторів філіалів 1892 р., арк. 11.
- ²¹ Там само, спр. 92. Статут товариства. 1913 р., арк. 8.
- ²² Там само, спр. 142. Звіт з діяльності товариства “Просвіта” за час від 25 грудня 1911 р. до 24 грудня 1912 р., арк. 22.
- ²³ Там само, спр. 6816. Газетні статті і повідомлення, інформація про підготовку та відзначення ювілею товариства. 1908 р., арк. 47.
- ²⁴ Сварник Г. Архів товариства “Просвіта” : історія формування, сучасний стан... – С. 593.
- ²⁵ Гарат Р. Діяльність товариства “Просвіта” в Галичині (1868–1921 рр.) / Р. Гарат, А. Коцур, В. Коцур. – Переяслав-Хмельницький, 2005. – С. 198.
- ²⁶ ЦДІАЛ України, ф. 818 Бібліографічні та особисті документи А. Вахнянина та його дружини, оп. 1, спр. 39. Заснування товариства “Просвіта” у Львові. 1868 р., арк. 18.
- ²⁷ Зуляк І. Видавнича діяльність “Просвіти” (1868–1914 рр.). До 140-річчя з часу заснування товариства... – С. 146.

В статті аналізуються документальні матеріали, що знаходяться в фондах Центрального державного історичного архіву України в г. Львові. Вони стали важливим джерелом для дослідження діяльності культурно-освітнього товариства “Просвіта”, яке зіграло активну роль у формуванні національного свідомості українців краю. В фондах архіву зберігаються матеріали об організаційній, просвітницькій, видавничій діяльності громадської організації, а також особисті документи окремих членів товариства. Архівні дані дозволяють комплексно дослідити діяльність одного з найбільш масових громадських об'єднань – товариства “Просвіта” (1868–1914 рр.).

Ключові слова: Центральный государственный исторический архив Украины в г. Львове, общество “Просвита”, документи.

This article analyzes the documentary materials that are in the Central State Historical Archives of Ukraine in Lviv. They have become an important source for the study of the cultural and educational society “Enlightenment”, which played an active role in shaping the national consciousness of Ukrainian land. The archive holds material on the organizational, educational, publishing social organization and the personal

papers of individual members of society. Archived data enable us to comprehensively investigate the activity of one of the most popular associations – Association “Education” (1868–1914 gg.).

Keywords: Central State Historical Archives of Ukraine in Lviv, Association “Education”, documents.

УДК 930.2: 94 (438) “1920/1939”

Віра КОЧКОДАН

ГАЗЕТА “ДІЛО” ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОЧИХ ТОВАРИСТВ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ У МІЖВОЄННИЙ ПЕРІОД

У статті проаналізовано повідомлення про жіночі товариства, вміщені у газеті “Діло” впродовж міжвоєнного періоду. Здійснено їх класифікацію і подано коротку характеристику кожній із них. Доведено формування позитивного ставлення до об’єднань серед громадськості, зацікавленість у пресі діяльністю товариств. Розкрито найважливіші події, пов’язані із ними, співпрацю з іншими українськими організаціями.

Ключові слова: жіночі товариства, преса, газета “Діло”, “Союз українок”, товариство “Українська захоронка”.

Сьогодні засоби масової інформації відіграють важливу роль у формуванні громадянської свідомості. У міжвоєнний період за відсутності телебачення на погляди населення, їх ставлення до певних подій суттєво впливала преса. У Східній Галичині важливу роль в інформаційній сфері відіграла щоденна українська газета “Діло”.

Метою даної статті є аналіз висвітлення організаційної діяльності та різних аспектів праці жіночих товариств упродовж 20–30-х рр. ХХ ст. на території Східної Галичини на сторінках газети “Діло”, а також їхня систематизація за характером викладу матеріалу.

Обрана для дослідження тема не зацікавила радянських істориків з ідеологічних міркувань. Натомість українські зарубіжні дослідники та сучасні науковці присвятили жіночому руху ряд змістовних наукових розвідок. Їх авторами, зокрема, були: М. Богачевська-Хом’як¹, О. Маланчук-Рибак^{2, 3, 4}, М. Дядюк⁵, М. Павлюх⁶, З. Нагачевська⁷, Б. Савчук⁸ та ін. Водночас дослідження української жіночої преси провадяться нині доволі активно. Серед відомих нам праць заслуговує уваги колективна монографія “Жіноча доля на тлі доби: (Літопис жіночого руху у світлі українських видань)”⁹. Проте аналіз преси як джерела до вивчення діяльності жіночих товариств, зокрема газети “Діло”, не став об’єктом особливої уваги науковців.

Характерною особливістю часопису “Діло” є відсутність згадок про польські жіночі товариства. Тільки українські виступають у центрі уваги редакції. Це можна пояснити українським характером газети, відстоюванням власних національних інтересів, з одного боку. З іншого – у поляків існувала своя преса, яка також не висвітлювала життя українських жіночих товариств.

Усі статті, які зустрічаються у газеті “Діло”, ми поділили на кілька груп за інформаційним критерієм – характером інформації, яку подає газета:

1) повідомчі статті (оголошення про збори, з’їзди товариств, подання переліку резолюцій, які були там прийняті тощо); 2) аналітичні статті відомих представниць жіночого руху на різні актуальні теми; 3) дискусійні статті; 4) реклама жіночих періодичних видань.

Щодо першої групи, то статей такого типу зустрічається найбільше. Вони стосувалися або організації товариств, або різних аспектів їхньої діяльності (влаштування курсів, анкет, благодійних акцій тощо). Статті розміщували у рубриках “З життя товариства”, “Новинки” (до 1930 р.), “Дописи”, “Оповідки” (після 1930 р.). У них найбільша увага приділялася “Союзу українок”, оскільки це була наймасовіша жіноча організація регіону. Друге місце займали “Марійська дружина” і Товариство “Українська захоронка”. Більшість статей повідомляли про щорічні з’їзди “Союзу українок” (фото 1). Наприклад, протягом 1923–1939-х рр. містилися статті під звичною назвою “Загальні збори Союзу українок”, де зазначалися звіти кожної секції. Аналіз всіх цих повідомлень протягом даних років засвідчив їх однотипність. На початку зазначалося час і місце проведення зборів, кількість присутніх, привітання від інших товариств.